

De Twentse Zorgcentra Enschede
Welnaweg 86
7524 AK ENSCHEDE

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax: 088 118 86 71
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij
Mevr. [REDACTED]
Telefoon 038 499 [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
12.10.2021	D2021-07-003664	Z-HZ-WNB-2021-002741	1 van 16	3		

Onderwerp: Wnb Ontheffing soorten

Geachte heer [REDACTED],

De heer [REDACTED] van Tuitert natuuronderzoek heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 28 april 2021 ontvangen. Op 1 september 2021 hebben we aanvullende gegevens ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege sloop van gebouwen van 't Speelbal en nieuwbouw op het terrein van 't Bouwhuis in Enschede. In deze brief geven wij ons besluit weer.

Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor soorten van de Habitatrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen³.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de gewone dwergvleermuis te verstoren⁴. Dit omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soort te voorkomen.

Deze ontheffing is aangevraagd in verband met sloop van gebouwen van 't Speelbal en nieuwbouw op het terrein van 't Bouwhuis in Enschede, te weten de weergegeven adressen/locaties, zoals weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit en is geldig tot en met 31 december 2023.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1.

- De aanvraag van 28 april 2021 en de bijbehorende stukken te weten:
  - Projectplan Ruimtelijke ingrepen van 28 april 2020.
  - Aanvullende gegevens van 1 september 2021.

¹ In het kader van art. 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.8, eerste lid Wnb

³ Art. 3.5, vierde lid Wnb

⁴ Art. 3.5, tweede lid Wnb

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁵.

De verschuldigde leges zijn:

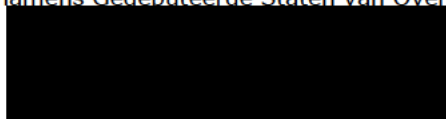
Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB-aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke ingrepen	€ 3.055,00
Totaal leges		€ 3.055,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat ook vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Neemt u dan gerust contact op via de contactgegevens vermeld in het briefhoofd onder Inlichtingen bij. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ-WNB-2021-002741 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1	Voorschriften
Bijlage 2	Overwegingen bij het besluit
Bijlage 3	Projectlocatie
Bijlage 4	Locatie tijdelijke vervangende voorzieningen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is ook verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Tuitert Natuuronderzoek, Nieuwe Deventerweg 36, Zwolle.

---

⁵ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.
Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 088 - 118 86 73.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2021-07-003664). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
  - De contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
  - De naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁶, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
  - Het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
  - Het kenmerk van deze beschikking (D2021-07-003664).
  - Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.
5. De ontheffinghouder heeft toestemming van de deelnemende particulieren voor het uitvoeren van de werkzaamheden van hun woning en het nemen van mitigerende maatregelen. In de toestemming is opgenomen dat de particulieren weet hebben van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften. De ontheffinghouder verklaart aan de particulieren dat zij verantwoordelijk neemt voor

⁶ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

een correcte uitvoering van de ontheffingsvoorschriften (waaronder de te nemen mitigerende maatregelen) en dat de particulier daaraan meewerkt. Deze toestemming wordt voor de start van de werkzaamheden verzonden aan meldpunt@overijssel.nl. Met deze toestemming vervalt de verplichting voor de deelnemende particulieren om apart een ontheffingsaanvraag in te dienen.

Kwetsbare perioden

6. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (ongeschikt maken verblijfplaatsen en uitvoering sloop) houdt u rekening met de kwetsbare perioden van:
  - Gewone dwergvleermuis: voortplanting 15 mei tot en met 31 augustus. Winterperiode 1 november tot en met 31 maart

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de betreffende soort(en). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.

Ongeschikt maken huidige verblijfplaatsen

7. Buiten de kwetsbare perioden en onder voor de betrokken soorten geschikte (weer)omstandigheden, worden de verblijfplaatsen van vleermuizen voorafgaand ongeschikt gemaakt door deze fysiek af te sluiten op het moment dat daar geen exemplaren in aanwezig zijn. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur en/of door gebruikmaking van exclusion flaps. Het afdichten vindt zorgvuldig plaats zodat geen openingen overblijven. U doet dit minimaal 3 dagen vóórafgaand aan de werkzaamheden. Dit doet u buiten de kwetsbare perioden van de betreffende soort (voorschrift 6). De werkzaamheden worden tezamen met de ecologisch deskundige uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek wordt beschreven op welke wijze dit is gebeurd.
8. Minimaal drie dagen (met avondtemperaturen boven 8 graden Celsius, maximaal motregen en winkracht maximaal 4 Bft) na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van vleermuizen wordt een controle uitgevoerd met behulp van een batdetector. Deze controle zal uitgevoerd worden door de ecologisch deskundige. Als alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan worden extra maatregelen getroffen om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure zal herhaald te worden totdat geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis meer waargenomen worden. De werkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Gewone dwergvleermuis

9. In april 2020 zijn 20 tijdelijke vervangende voorzieningen opgehangen in de directe omgeving van waar een verblijfplaats is waargenomen. Er zijn 4 grote gelaagde kraamkasten en 16 kleinere kasten geplaatst aan woningen in eigendom van de ontheffinghouder, op de locatie als weergegeven in bijlage 4. De kasten zijn aantoonbaar geschikt als kraam- en paarverblijfplaatsen. De kraamkasten hangen zuidelijk en zuidoostelijk georiënteerd en de overige kasten zijn opgehangen op diverse richtingen. De kraamkasten hangen maximaal 50 meter vanaf de huidige verblijfplaats. n. De kasten zijn goed bereikbaar voor gewone dwergvleermuizen zonder obstakels. De positie, locatie en eigenschappen van de kasten voldoet aan de voorwaarden als genoemd in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis. Afhankelijk van de functie die de kasten vervangen zijn de vervangende voorzieningen een bepaalde periode gelijktijdig aanwezig als de huidige verblijfplaatsen. Dit is bij kraamverblijfplaatsen 1 kraamseizoen en bij paarverblijfplaatsen zes maanden.
10. Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden plaatsvinden en als de permanente verblijfplaatsen volgens de in voorschrift 9 genoemde perioden aanwezig zijn. Voorafgaand aan het verwijderen van de tijdelijke kasten voor de gewone dwergvleermuis moet een ecologisch deskundige vaststellen dat de betreffende kasten niet (meer) gebruikt worden.

11. Na de werkzaamheden zijn minimaal 20 permanente vervangende voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd. De vervangende voorzieningen voldoen in bouw, maat, materiaalkeuze aan het gesteld in het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis. Dit wordt gerealiseerd op een van de volgende wijze:
- Spouwmuren met open stootvoegen. Indien de nieuwbouw bestaat uit bakstenen gevels met een spouw, dan wordt deze geschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis. Er worden minimaal 5 openingen per geveldeel gerealiseerd met openingen van minimaal 12 mm breed. De stootvoegen zijn in de bovenste helft van de gevels open (niet voorzien van bijenbekjes of andere roosters). Ook via de pannendak constructie (nokpannen) kunnen vleermuizen de spouw bereiken;
  - Inbouwkasten voor vleermuizen. Er worden 4 gelaagde kraamkasten van het type Tichelaar en 4 kleinere kasten van het type Vivara Pro I B VL 06 Inbouwsteen Vleermuizen of vergelijkbaar ingebouwd in de gevels waar op dit moment de tijdelijke kasten hangen. De grotere kraamkasten hebben een afmeting van 43 x 10 x 47 cm. De kleine Tichelaarkasten hebben een afmeting van 32 x 10 x 36. Deze voorzieningen worden gerealiseerd op de locaties waar nu de tijdelijke voorzieningen hangen. Dit zal buiten de kwetsbare perioden gerealiseerd worden om verstoring van vleermuizen in de tijdelijke voorzieningen te voorkomen.
- In het logboek wordt opgenomen waar de permanente verblijfplaatsen zijn geplaatst en op welke wijze aan de vereisten voor plaatsing is voldaan.

Overige zaken

12. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
13. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden, rapportage controles en afweging voor type en locaties van de tijdelijke en permanente verblijfplaatsen, wijze van ongeschikt maken, resultaten controle met batdetector en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver aan hem/haar getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	8
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
B1.2	Doel van het project	10
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Periode	10
B1.5	Onderliggende documenten	10
B1.6	Aanvullende gegevens	10
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
C1	Inhoudelijke beoordeling	10
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
C1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	11
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	12
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing/ alternatievenafweging	12
C1.5	Wettelijk belang van het project	13
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	13
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	13
D	Slotconclusie	13

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁷. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Enschede gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij hebben niet op ons adviesverzoek gereageerd.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming⁸ en (soms) de Regeling natuurbescherming⁹ zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹⁰ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹¹ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

⁷ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

⁸ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

⁹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹¹ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹² niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

De Twentse zorgcentra wil het terrein van de woonzorggroep 't Bouwhuis in Enschede vernieuwen. Het projectgebied betreft de gebouwen van de Speelbal (Bouwhuislaan 37 t/m 41a) (zie kaart bijlage 3).

't Bouwhuis is een onderdeel van de Twentse Zorgcentra en betreft een woonzorglocatie voor mensen met een beperking. Vanaf 2000 wordt op de locatie 't Bouwhuis in een aantal fasen vervangende nieuwbouw gerealiseerd voor de 4 verouderde woon- en dagbestedingspaviljoens. Voor de bouw van de nieuwe gebouwen en sloop van de verouderde paviljoens zijn indertijd (2002-2004) bouw- en sloopvergunningen aangevraagd. De sloop van de verouderde paviljoens is echter wat langzamer gegaan dan in eerste instantie gedacht. Drie van de vier verouderde paviljoens zijn inmiddels gesloopt, de laatste, Speelbal, moet nog plaatsvinden. Inmiddels is gestart met planvoorbereiding voor diverse nieuwbouwen op de plek van de Speelbal en de al eerder gesloopte de Kring (stond tegenover de Speelbal).

¹² Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

Planvorming van dit project is medio dit jaar gestart en zal doorlopen tot eind 2022, de uitvoering zal starten begin 2023. De bouw zal naar verwachting het hele jaar 2023 in beslag nemen. Ingebruikname is gepland begin 2024. Er is nog geen uitgewerkt schetsontwerp van de nieuwbouw.

B1.2 Doel van het project

Het doel van het project is vernieuwing van woonzorgcentrum 't Bouwhuis.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor gewone dwergvleermuis om deze te verstoren¹³ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen van deze soort¹⁴.

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2021 tot en met 31 december 2024.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Aanvraagformulier;
- Ondertekende en gedateerde machtiging;
- Projectplan Ruimtelijke inrichting;
- Actualisatie quickscan flora en fauna locatie 't Bouwhuis te Enschede, 09-11-2020, A. Tuitert;
- Resultaten aanvullend natuuronderzoek locatie 't Bouwhuis te Enschede, 31-11-2020, A. Tuitert;
- Aanvullende informatie van 1 september 2021.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 28 april 2021 ontvangen. Er zijn aanvullende gegevens gevraagd op 23 juli 2021¹⁵. De aanvullende gegevens zijn ontvangen op 1 september 2021¹⁶.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In de rapportages 'Actualisatie quickscan flora en fauna locatie 't Bouwhuis te Enschede' en 'Resultaten aanvullend natuuronderzoek locatie 't Bouwhuis te Enschede' wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- In 2016 zijn drie verkennende natuuronderzoeken (quickscans flora en fauna) uitgevoerd, waaruit is gebleken dat de betreffende gebouwen potentieel geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.
- In 2020 is opnieuw een quickscan gedaan naar aanwezigheid soorten. Hieruit bleek (opnieuw) alleen de potentiële aanwezigheid van vleermuizen.
- Nader onderzoek naar vleermuissoorten in 2020. In totaal hebben zes veldbezoeken plaatsgevonden, waarvan drie in de zomerperiode om kraamverblijven/of zomerverblijven van vleermuizen in kaart te brengen en drie in het najaar voor paarverblijven. Het vleermuisonderzoek is gezien de omvang van

---

¹³ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁴ Art. 3.5, vierde lid Wnb

¹⁵ Kenmerk: D2021-07-003743

¹⁶ Kenmerk: D2021-09-000022

het onderzoeksgebied uitgevoerd door meerdere vleermuisdeskundigen. De avondbezoeken met twee personen bij gebouw 1 en 2 en twee personen bij gebouw 3. De nacht- en ochtend-bezoeken zijn uitgevoerd met in totaal 2 personen

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek zodanig is uitgevoerd dat dit voldoende heeft kunnen vaststellen of verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de wijze waarop dit in de kennisdocumenten gierwaluw en huismus en het Vleermuisprotocol 2017 is beschreven.

Gewone dwergvleermuis

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn twee verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de gebouwen binnen het onderzoeksgebied. Het betreft een kraamkolonie van de gewone dwergvleermuis en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, beide in het meest oostelijk gelegen gebouw Speelbal (Bouwhuislaan 37 t/m 41a). De kraamkolonie bestaat uit ca. 40 dieren en bevindt zich in een holle ruimte bij de aansluiting van een daklijst met de gevel. Tijdens alle veldbezoeken waren hier dieren aanwezig, in het najaar waren de aantallen echter lager dan tijdens de kraamperiode.

Verder zijn nog een kraamverblijfplaats van de rosse vleermuis in een holte in een eik op het terrein en een zomer- en paarverblijfplaats van een mannetje gewone dwergvleermuis in een vleermuiskast aan een gebouw aangetroffen. De betreffende boom en het betreffende gebouw met de vleermuiskast maken geen onderdeel uit van de (her)ontwikkelingsplannen. Wel liggen beide verblijfplaatsen op relatief korte afstand van de gebouwen die gesloopt zullen worden. Tijdens de uitvoeringsfase zal directe licht op deze verblijfplaatsen door bouwlampen voorkomen worden.

C1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaat verloren/wordt vernield:

- 1 paar- en kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (van ca. 40 dieren)

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan behorende bij de aanvraag, zijn in grote lijnen voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de kennisdocumenten van de gewone dwergvleermuis. Met deze maatregelen worden negatieve effecten deze soort zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

Gewone dwergvleermuis

U houdt bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis. De gebouwen worden tijdig (in oktober 2021 of maart 2022) ongeschikt gemaakt, buiten de kwetsbare periode. Minimaal drie dagen voordat de werkzaamheden beginnen worden alle potentiële openingen en verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt, zodat de gewone dwergvleermuis deze verlaat en een alternatieve verblijfplaats opzoekt. Het ongeschikt maken bestaat uit het afdichten met isolatieschuim in combinatie met exclusion flaps. Door deze werkwijze worden de vleermuizen zo min mogelijk verstoord en is de kans klein dat ze onbedoeld worden gedood. Na ongeschikt maken zal gecontroleerd worden of de vleermuizen daadwerkelijk de verblijfplaats hebben verlaten. Pas na constatering dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn, kunnen de gebouwen worden gesloopt.

In april 2020 zijn reeds 20 tijdelijke vervangende verblijfplaatsen voor vleermuizen opgehangen aan gevels van gebouwen op het terrein. Het betreft 4 grote kraamkasten en 16 kleinere kasten die geschikt zijn voor zomer en paarverblijfplaatsen. Het betrof 16 kleinere kasten voor paar- en zomerverblijfplaatsen en 4 grote gelaagde kraamkasten. Uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat er 2 verblijfplaatsen in het te slopen gebouw aanwezig zijn, een kraamverblijfplaats en een paarverblijfplaats. Dat betekent dat in totaal 8 vleermuiskasten nodig zijn (4 per aangetroffen verblijfplaats), vier kraamkasten en vier kleinere kasten. Waardoor er extra tijdelijke uitwijkmogelijkheden gerealiseerd worden door aanvrager. De kraamkasten hangen Z en ZO georiënteerd en de overige kasten afwisselend N/NO/O/ZO/Z. De kasten hangen op verschillende plekken, allemaal binnen 100 meter van gebouw De Speelbal. In bijlage 4 zijn de locaties weergegeven waar de kasten geplaatst zijn. De kasten zijn ruimtelijk zo verspreid mogelijk rondom het projectgebied geplaatst, zo kunnen vleermuizen meerdere richtingen uitwijken. Na een

overlapperperiode van een volledig kraamseizoen kunnen daarna de tijdelijke kasten worden weggehaald (als daar op dat moment geen vleermuizen in zitten).

Na de werkzaamheden worden er voldoende (met een factor 5), geschikte permanente inbouw voorzieningen gerealiseerd die qua functie en kenmerken overeenkomen met de huidige verblijfplaatsen. U weet nog niet exact welke voorzieningen u wilt realiseren. U kiest uit de volgende methoden:

- Indien de nieuwbouw bestaat uit bakstenen gevels met een spouw, dan moet de luchtspouw voldoen aan minimumeisen vanuit het Bouwbesluit. Een luchtspouw heeft standaard een minimale afmeting van 4 cm. Dat is ruim voldoende voor gewone dwergvleermuizen. De huidige verblijfplaats bevindt zich tussen een gevel en een houten gevelplaat. Hier is ca. 2 cm ruimte aanwezig. Gewone dwergvleermuizen verblijven regelmatig in luchtspouwen die toegankelijk zijn via open stootvoegen in de bovenste helft van de gevels. In alle gevels van de nieuwbouw blijven de bovenste open stootvoegen open. Om te garanderen dat dit er voldoende zijn worden er minimaal 5 openingen per geveldeel gerealiseerd. De openingen moeten minimaal 12 mm breed zijn.
- Indien de nieuwbouw geen luchtspouw krijgt, dan worden zoals in het projectplan is aangegeven 4 kraamkasten en 4 kleinere vleermuiskasten ingebouwd in de gevels waar op dit moment de 20 tijdelijke kasten hangen. Dit zijn keramische Tichelaarkasten, die worden ontworpen door Fauna Nature. De grotere kraamkasten hebben een afmeting van 43 x 10 x 47 cm en kunnen enkele honderden gewone dwergvleermuizen huisvesten. De kleine Tichelaarkasten hebben een afmeting van 32 x 10 x 36 en kunnen enkele tientallen gewone dwergvleermuizen huisvesten. De kasten zijn volledig keramisch met verschillende lagen, klimatologisch lijken deze kasten het meeste op spouwmuren. Hierdoor is aangetoond dat deze kasten geschikt zijn als kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. De gevels waaraan de tijdelijke kasten hangen zijn groot genoeg om vlak naast de tijdelijke kasten de permanente kasten in te bouwen. Aanvullend nemen we hierbij op dat deze voorzieningen buiten de kwetsbare perioden gerealiseerd worden, zodat dieren niet verstoord worden in de tijdelijke voorzieningen en die verblijfplaatsen daardoor zullen verlaten.

Staat van instandhouding

De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is onbekend. Hoewel het een veel voorkomende soort is, staat de soort waarschijnlijk onder druk vanwege vele renovatieprojecten. In dit project wordt de staat van instandhouding niet negatief beïnvloed, omdat er tijdens en na het project voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd worden en er voldoende maatregelen genomen worden om verstoring te voorkomen.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van sloop en nieuwbouw van 't Bouwhuis, leiden tot het vernielen van voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van gewone dwergvleermuis. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in art.3.5, vierde lid uit de Wnb. Voor de overtreding van dit verbod heeft u een ontheffing nodig.

U heeft ook ontheffing aangevraagd van het verbod om gewone dwergvleermuis te verstoren. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden en het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden. Daarom is geen sprake van het verstoren van deze soort. Ontheffing van dit verbod is niet noodzakelijk.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing/ alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat er geen andere bevredigende oplossing/ alternatieven bestaan voor uitvoering van dit project.

Er is geen alternatieve locatie, omdat dit de te slopen en vernieuwen woningen zijn. Er is vanaf begin deze eeuw in een aantal fasen vervangende nieuwbouw gebouwd voor de 4 verouderde woon- en dagbestedingspaviljoens. Voor de bouw van de nieuwe gebouwen en sloop van de verouderde paviljoens zijn indertijd (2002-2004) bouw- en sloopvergunningen aangevraagd. De sloop van de verouderde

paviljoens is echter wat langzamer gegaan dan in eerste instantie gedacht, 3 van de 4 paviljoens zijn inmiddels gesloopt, Speelbal is de 4e en laatste.

In de nieuwe situatie is er voldoende gecompenseerd aan nieuwe voorzieningen voor de aangevraagde soort. Zodoende blijft er op korte en op lange termijn ruim voldoende alternatief en goed bereikbaar optimaal leefgebied beschikbaar. Daarnaast worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. De planning wordt aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor de aangevraagde soorten. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Daarmee komen wij tot de conclusie dat er geen bevredigende alternatieven zijn die gunstiger zijn voor de aangevraagde soorten.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (gewone en ruige dwergvleermuis).

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. De gebouwen binnen het plangebied zijn verouderd en voldoen daarom niet meer aan de gestelde hedendaagse eisen van isolatie en ventilatie. Het gebouw is ongeschikt geworden voor gebruik in de huidige tijd en bouwkundig en installatietechnisch niet meer geschikt. Er is ook asbest aanwezig in dit gebouw. Het gebouw staat al langere tijd leeg en kan niet opnieuw in gebruik worden genomen. Er is inmiddels gestart met planvoorbereiding voor diverse nieuwbouwen op de plek van de Speelbal. Deze nieuwbouwen zijn nodig om verbouw/verduurzamen en uitdunning van andere gebouwen mogelijk te maken. Na oplevering zullen de woningen voldoen aan de hedendaagse eisen en is er geen risico meer dat de gezondheid van de bewoners in gevaar zal komen.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁷ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb¹⁸. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen om voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen¹⁹ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

---

¹⁷ Art. 1.10, derde lid Wnb

¹⁸ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

¹⁹ Art. 3.5, vierde lid Wnb

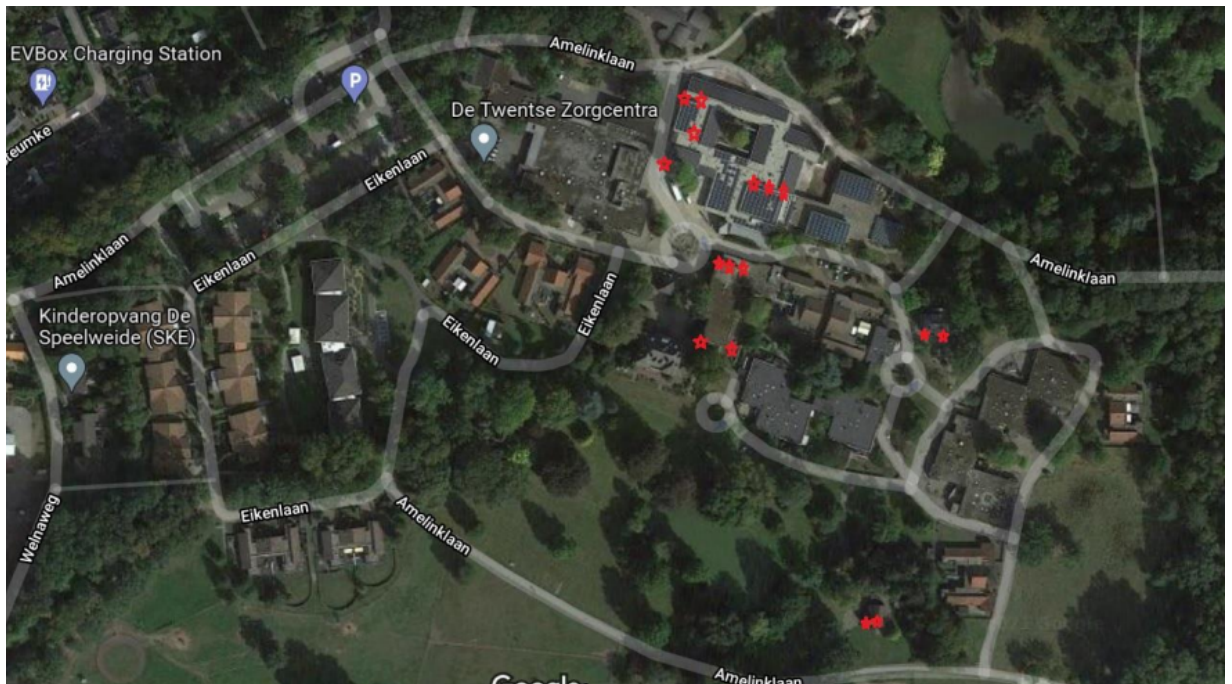

BIJLAGE 3 – PROJECTLOCATIE

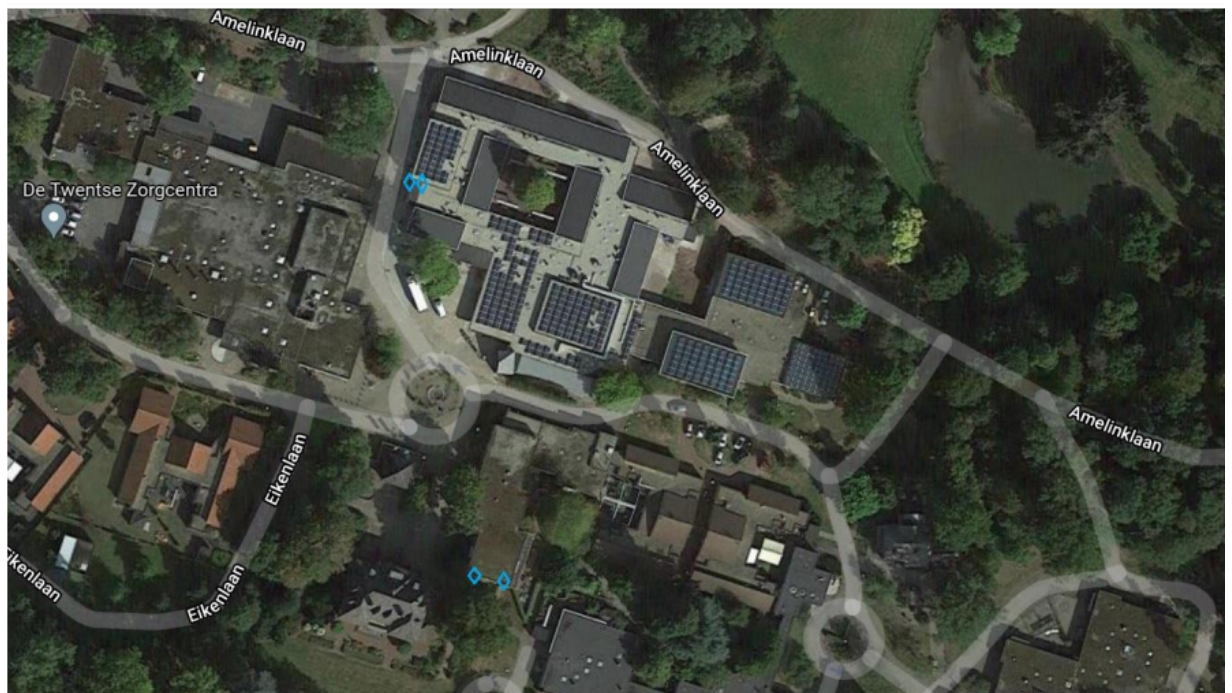

Figuur 1 – Te slopen bebouwing (rood omcirkeld)

BIJLAGE 4 –LOCATIE TIJDELIJKE KASTEN

Figuur 2 – Locatie kleine kasten

Figuur 3 – Locatie tijdelijke kraamkasten